

Notat – økonomiplan Ørland og Bjugn 2019-2020

- Utarbeidet: 19.09.2018

1. Innledning:

Dette notatet vil oppsummere noen av de mest sentrale sammenhenger og økonomiske risikoer som fremgår av økonomiplanene for de to kommunene. Dette er den siste økonomiplanen som skal vedtas av den enkelte kommune før sammenslåingen, og det er derfor behov for å sammenstille planene og se på hva de to planene vil gi av totale utfordringer og økonomiske risikoer for Nye Ørland kommune.

Økonomiplanene viser at den nye kommunen ligger an til en befolkningsvekst og dermed en realvekst i overføringer fra staten i planperioden. En befolkningsvekst vil også medføre økte behov og utgifter, slik at det er foreløpig lagt inn at utgiftene øker tilsvarende i takt befolkningsveksten.

Dette notatet vil se på følgende tema:

- Usikkerhet om størrelsen på distriktstilskuddet etter 2020
- Gjeldsvekst og gjeldsnivå
- Nye regler for minimumsavdrag som sannsynligvis vil tre i kraft fra 2020
- Prognoser om renteøkning i planperioden og økte finanskostnader som følge av økt gjeld
- Inndekking som er lagt inn i økonomiplanene

2. Distriktstilskuddet etter 2020

Av rammetilskuddet for 2019 utgjør distriktstilskuddet følgende:

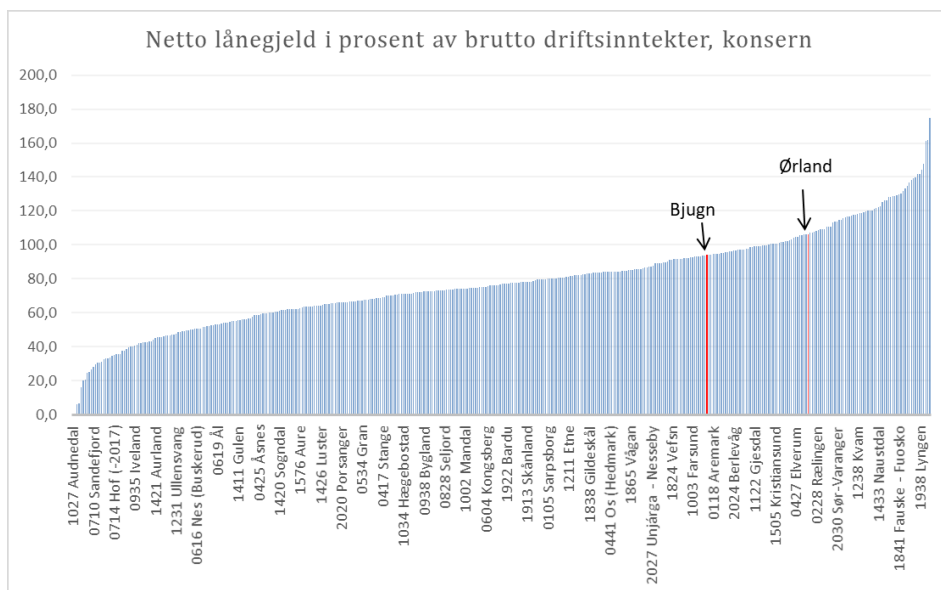
- Ørland kr 5,7 mill
- Bjugn kr 6,4 mill

Dette tilskuddet er beregnet ut fra en egen distriktsindeks som viser graden av distriktsutfordringer i kommunen. KMD har foretatt en revisjon av kriteriene for distriktsindeksen, og departementet vil komme tilbake med de tallmessige virkningene av ny indeks i kommuneproposisjon for 2020. På bakgrunn av nye kriterier er indeksen for Ørland og Bjugn endret slik at det mest sannsynlig vil bli gitt mindre tilskudd fra og med 2020.

Den eventuelle nedgangen er ikke tallfestet og er derfor ikke medtatt i økonomiplanene til kommunene. På kort sikt vil en større nedgang bli korrigert av inntektsgarantiordning som er en del av rammetilskuddet. Denne ordningen skal motvirke for store svingninger mellom to år, men på sikt vil en endring bli en varig nedgang.

3. Gjeldsvekst og gjeldsnivå

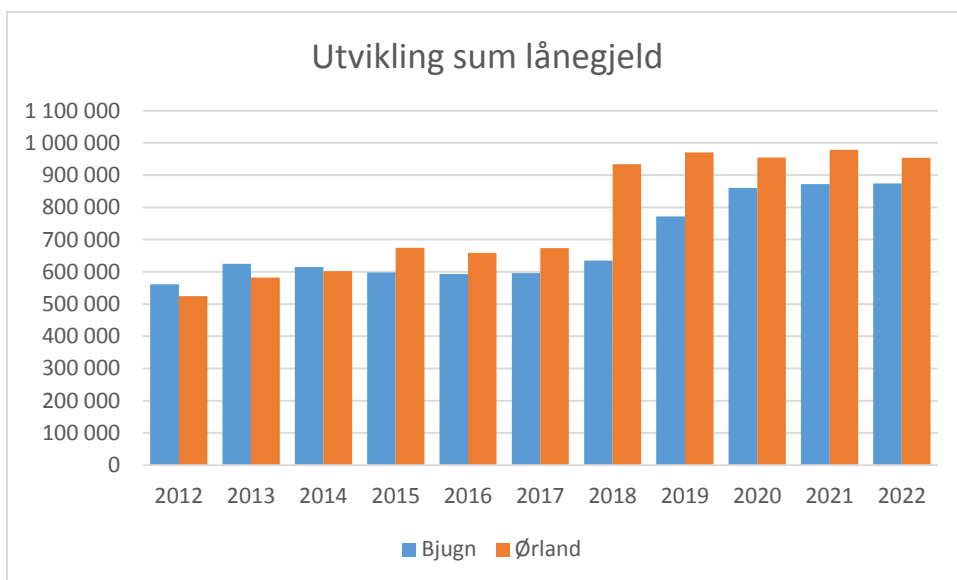
I forbindelse med gjennomgang fra KS ble det lagt frem følgende figur som viser at Ørland og Bjugn har høy netto lånegjeld i forhold til mange andre kommuner:

Kommunal gjeld kan presenteres på ulike måter.

Netto lånegjeld består av langsiktige innlån, fratrullet egne utlån (startlån, sosiale utlån, samt andre utlån av egne midler) og ubrukte lånemidler. Mens sum langsiktig gjeld vil bestå av den totale gjelden, d.v.s inklusiv investeringer til VAR-området, startlån for videre utlån o.s.v.

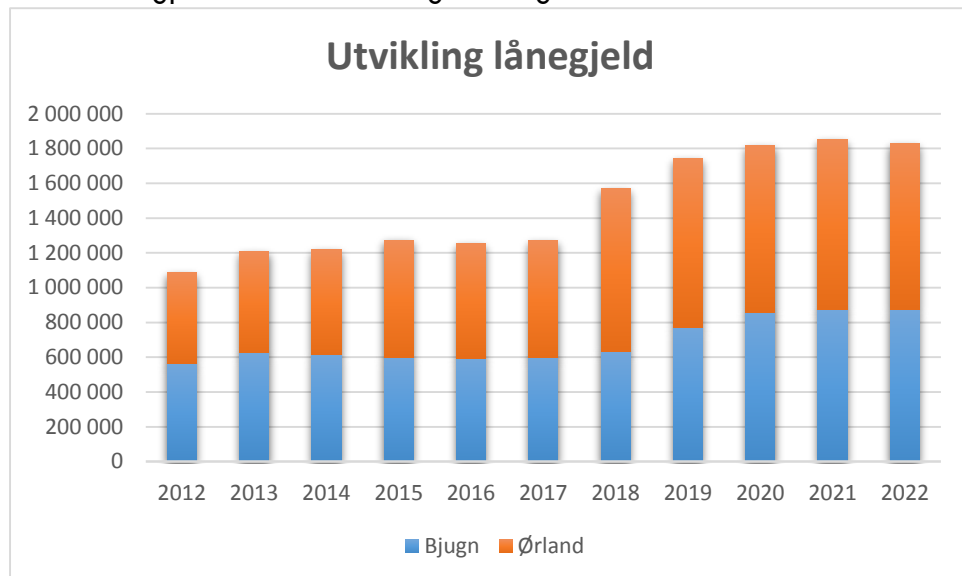
For å vise gjeldsutviklingen i de to kommunene planperioden på en enkel måte er det i figurene nedenfor valgt å ta utgangspunkt i den totale gjelden og hvordan denne utvikler seg.

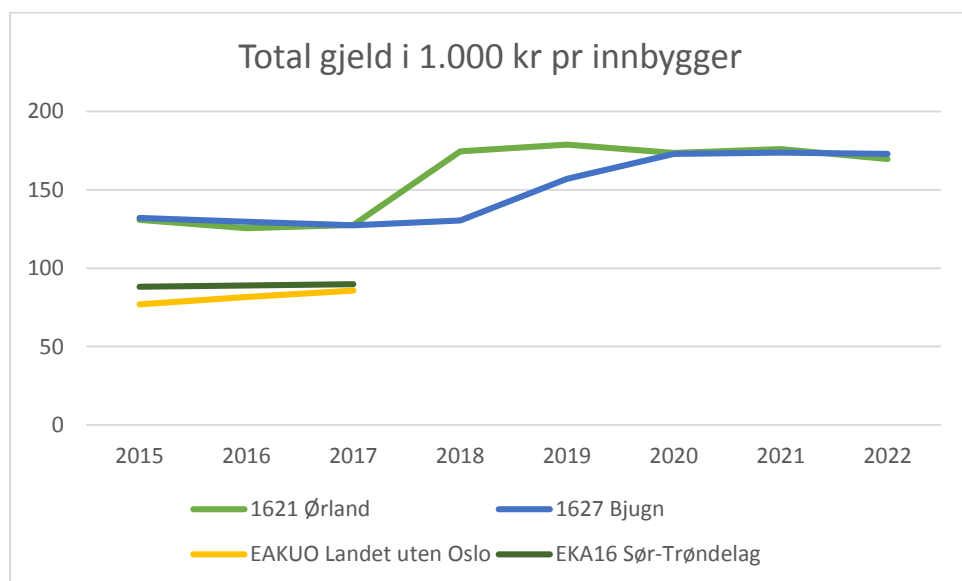
Figuren viser at begge kommuner har hatt stabil gjeld frem til 2017. Ørland kommune øker sin gjeld i 2018, mens Bjugn øker i 2019 og 2020.

Hvis en sammenstiller låneopptakene som er tatt inn i økonomiplanen vil den totale gjelden øke fra kr 1.270 mill i 2017 til kr 1.827 i 2021, og dette utgjør en økning på kr 557 mill.

Den totale gjelden kan vises i følgende figur:

Sum langsiktig gjeld kan også vises i en figur som viser sum gjeld pr innbygger:

Figuren viser at både Ørland og Bjugn ligger over gjennomsnittet i landet og fylket pr 31.12.17, og med nye låneopptak i planperioden vil den nye kommunen ha en gjeld pr innbygger på ca kr 175.000 pr innbygger mens landsgjennomsnittet er på kr 86.000.

4. Nye regler for minimumsavdrag

Minimumsavdrag har tidligere blitt beregnet med en vektet beregning fordelt på driftsmidler med ulik nedskrivningstid.

I forbindelse med vedtatt ny kommunelov skal dette nå gjøres med en beregning i forhold til sum nedskrevne verdier delt på årets avskrivning, som vil gi gjennværende levetid på driftsmidlene.

I henhold til ny beregningsmåte vil gjennværende levetid bli endret til ca 29 år, og dette medfører at minimumsavdraget øker fra og med 2020 med ca 7,0 mill totalt for Ørland og Bjugn.

Disse beløpene er ikke tatt inn i øk.planene.

5. Prognose for renteøkning i planperioden

Rentenivået i økonomiplanene er basert på følgende prognoser utarbeidet av kommunalbanken.

	2018	2019	2020	2021	2022
Nibor rente - FRA markedet mai 2018	1,00 %	1,50 %	1,90 %	2,40 %	2,40 %
Margin KLP	0,60 %	0,60 %	0,60 %	0,60 %	0,60 %
Rente i prosent	1,60	2,10	2,50	3,00	3,00

Prognoser viser at rentenivået skal opp med 1,4 % i planperioden.

Renterisiko:

Deler av den totale gjelden er ikke renteutsatt ettersom det er foretatt investeringer i VAR-sektoren, utlån til startlån og inngått rentesikringsavtaler.

Den totale renteutsatte gjelden for kommunene kan oppsummeres slik:

Renterisiko	2019	2020	2021	2022
Sum lån	1 743	1 815	1 852	1 828
Startlån	138	143	148	153
VAR-sektor	346	367	379	381
Sum lån finansiert over drift	1 259	1 305	1 324	1 294
Lån sikret med renteavtaler	655	591	688	695
Lån uten rentesikring	604	714	637	599
økte renter med 1% økning	6,0	7,1	6,4	6,0

Dette viser at en renteøkning på 1 % vil gi ca 6,5 mill i økte netto renteutgifter.

Det er viktig å være klar over at varig skifte i rentenivå vil på sikt gi økte utgifter ut over dette.

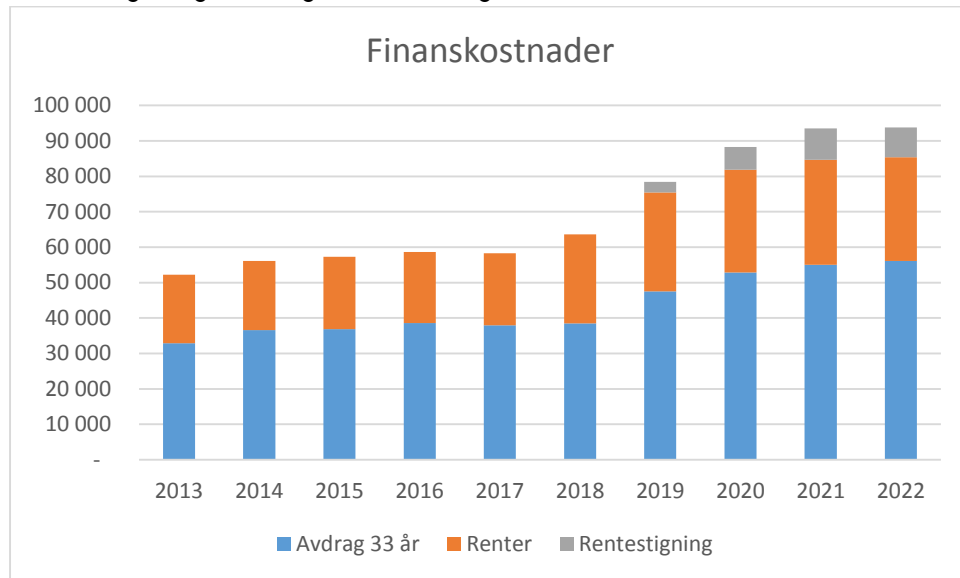
Økte finanskostnader som følge av økt gjeld og rentenivå:

Det kan være vanskelig å skulle fremstille netto økte finansutgifter av økt gjeld, da enkelte investeringer gir inntekter i form av f.eks leieinntekter eller fra VAR-sektoren.

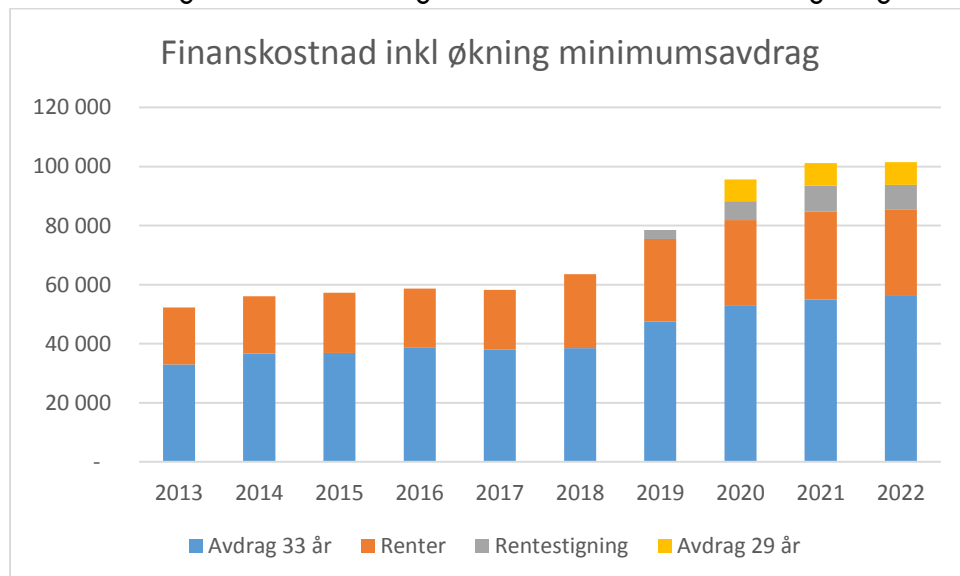
Men for å lage en enkel fremstilling er det valgt å bruke sum gjeld, avdrag på 33 år og renter på 1,6 % i hele perioden. Dette viser da hvordan finansutgiftene vil øke i takt med økning i gjeld. Inngåtte rentebindingsavtaler er ikke tatt med, men disse vil ikke endre seg som følge av økt gjeld.

Prognosert renteoppgang er kun lagt til på den delen av gjelden som er renteutsatt.

Dette vil gi følgende figur for endring i finanskostnader:

Dersom økning i minimumsavdrag tas inn fra 2020 så vil dette gi følgende figur:

6. Hvordan dekke inn økte finanskostnader:

Ørland kommune har i sin økonomiplan lagt til grunn at:

- Realvekst i 2019 på kr 3,5 mill fordeles ikke på enhetene
- I tillegg må driftsnivået ned med totalt kr 4,0 mill.
- Dette må konkretiseres nærmere i forbindelse med utarbeidelse av budsjett 2019

Bjugn kommune har i sin plan lagt inn følgende årlige inntekter f.o.m 2021

- Eiendomsskatt på næring kr 11,6 mill
- Havbruksfond kr 4,0 mill (8 mill annenhvert år)
- Produksjonsavgift havbruk kr 2,0 mill